

ÚSTAV ROMÁNSKÝCH STUDIÍ

Posudek bakalářské práce Petry Šimkové *Existencialismus v díle Alberta Moravii*, červen 2014

Petra Šimková si pro svou bakalářskou práci vybrala jednu z centrálních osobností italského modernismu, Alberta Moravii. Originalita jejího přístupu pak spočívá zejména v hledisku, jež si pro své zkoumání zvolila.

Práce je přehledně a vcelku rovnoměrně rozvržena, autorka pracuje jak se sekundárními prameny, kterých, vzhledem k Moraviově popularitě, není málo, zároveň však samostatně zkoumá literaturu primární. Autorčina práce s primární literaturou, a především zvolený „filtr“ existencialismu, vnáší do její analýzy prvky autenticity. Je zřejmé, že autorka přečetla díla pečlivě, a stejně pečlivě se s nimi snažila pracovat.

V úvodu své práce Petra Šimková nastiňuje vznik a vývoj filosofického směru zvaného existencialismus, dále se věnuje představení existenciálních témat a motivů v literatuře světové i italské. Je jasné, že na tak malém prostoru, jaký bakalářská práce poskytuje, nemůžeme očekávat do detailů prozkoumanou existenciální tematiku. Je tedy pochopitelné, že autorka jen nastiňuje prvky existencialismu u Dostojevského, Camuse či Sartra, a na taková jména jako Rilke, Eliot (a Kafka?) jí nezbyvá prostor. Z italských autorů pro účely své analýzy uvádí Sveva, Pirandella, Tozziho či Gaddu, a dále se snaží definovat pojem „inetto“ jako východisko pro své zkoumání Moraviových hrdinů.

Ve stěžejní části své bakalářské práce se Petra Šimková zaměřila na čtyři Moraviova díla: romány *Lhostejní*, *Horalka*, *Nuda* a *Cesta do Říma*. Její výběr považuji pro účely jejího bádání za vcelku zdařilý. Obzvláště oceňuji analýzu Moraviovy prvotiny, která se jeví jako velice pečlivá a detailní, autorka se zevrubně věnuje všem postavám, jež jsou existencialismem prostoupeny skrz naskrz. Jak autorka správně zmiňuje, existencialismus se v Moraviově prvotině odráží i vlivem zkušenosti z léčby v horském sanatoriu, kde strávil v izolaci mnoho let.

Vcelku zdařile autorka analyzuje i druhý román, který si pro svou práci vybrala, román *Horalka*. Zde se snaží především postihnout existenciální téma v kontextu války, která drasticky změnila uvažování i bytí lidí, pro něž se problém vlastní existence stává palčivějším než kdy předtím.

Kapitoly šest a sedm hodnotím v kontextu celé bakalářské práce jako méně zdařilé. Autorka v nich sklouzává ke generalizaci. Její analýza, jež od počátku práce byla zaměřená na existenciální prvky nesené románovými postavami, se stává spíše popisem děje. V kapitole šesté věnované dílu *Nuda* nalézáme hledisko existencialismu v jediné zmínce (s. 47) a i ta vyznívá poněkud vágně („Tento román zpracovává existenciální prvky, které promítá do hlavního hrdiny.“).

Podobně v sedmé kapitole, kde se autorka chtěla zaměřit na zkoumání románu *Cesta do Říma*, je existenciální tematika zastíněna motivem sexu a jeho problematizováním. Tento motiv v románu *Cesta do Říma* (a nakonec i v románu *Nuda*) bezesporu převažuje, ovšem autorka si pro svou práci vybrala určité hledisko a to by bylo vhodné dodržet po celý rozsah práce, jakkoli se to může zdát těžké.

V závěru práce autorka zmiňuje, že „málokdo v Čechách považuje Moraviovu prvotinu *Lhostejní* za jeho vrcholné dílo a existenciální téma za hlavní v celé jeho tvorbě“. (s. 59) Tuto větu považuji za poněkud kontroverzní.

Předně, jak sama autorka uvádí, v českém literárním kontextu je Moravia vnímán především jako neorealista, což autorka zdůvodňuje vlivem komunistického režimu, a v dnešní době je takové zařazení Moraviovy tvorby určitě zavádějící. Mezi italianisty ale toto přesvědčení rozhodně nepřevládá, a otázkou je, zda můžeme badatele v oblasti italské moderní literatury považovat za „málokoho“. Avšak oceňuji snahu Petry Šimkové doložit tvrzení o Moraviově zařazení na příkladu středoškolských učebnic, které se jeví jako vhodné měřítko vnímání široké veřejnosti. Jak také vyplývá z autorkou uvedené citace Jiřího Špičky „Moravia je u nás dosud čten dosti konvenčně“. Pokud se však přikloníme k názoru, že po *Lhostejných* Moravia „lepší román už nenapsal“¹, pochopíme, proč v bakalářské práci Petry Šimkové vynívá ve srovnání s rozbořem románu *Lhostejní*, analýza románu *Nuda a Cesta do Říma* poněkud zkratkovitě a ploše.

Ráda bych také podotkla, že vzhledem k tomu, že v románech *Nuda* a *Cesta do Říma* existenciální prvky ustupují sexuální tematice, nemůžeme považovat v těchto dílech existenciální téma za hlavní, a ani ho nemůžeme považovat za „hlavní v celé jeho tvorbě“.

Dle mého názoru autorka splnila cíl své práce pouze částečně. V úvodu práce si Petra Šimková vytyčuje následující: „výsledkem práce bude zmapování existenciálních témat ve vybraných románech a přinesení důkazů, že jsou v Moraviově tvorbě všudypřítomná.“(s.7) Autorka zcela určitě velmi zdařile zmapovala témata ve vybraných románech, nejsem si však úplně jistá, zda jsou důkazy ke konstatování všudypřítomnosti existenciálních témat v Moraviově tvorbě dostačující.

Petra Šimková si pro svou bakalářskou práci zvolila originální téma, jež se snažila samostatně a poctivě zpracovat. Po formální stránce se jí to jistě zdařilo, po stránce obsahové, především v první části práce, rovněž. Mám výhrady k jazykové stránce práce a k častému opakování informací (magická formulka „jak již bylo zmíněno“ se bohužel vyskytuje v celé práci skutečně nepřeborněkrát). Na druhé straně oceňuji autorčinu snahu o samostatný a poctivý přístup k bádání. Předmět jejího zkoumání je zdařile definovaný a strukturovaný, a především se autorka snaží o přinesení nového vhledu (toho existenciálního) do díla Alberta Moravii, pročež považuji její bakalářskou práci za velmi přínosnou. Proto i přes výše uvedené připomínky bakalářskou práci Petry Šimkové k obhajobě samozřejmě doporučuji a navrhuji, aby byla hodnocena známkou velmi dobře.

V Praze dne 6.6.2014

Mgr. Pavla Přívozníková
oponentka

¹ Flemrová, A. Doslov k románu P. Giordana *Osamělost prvočíslel*, Praha: Odeon 2009, s. 252